

دکتر عبدالقیوم ابراهیمی

استاد انتقالی دانشکده کشاورزی

۱۳۵۸

دکتر عبدالقیوم ابراهیمی در سال ۱۳۱۱ شمسی در گرگان چشم به حیات گشود. مادر ایشان به نام آمنه مهدوی اخوان و پدر ایشان حاج محمد اسمعیل ابراهیمی از تجار بنام در گرگان، فردی سنتی و مقید به مسایل دینی و اجتماعی و سرشناس در معامله با تجار روسیه بود. دکتر ابراهیمی دوران ابتدایی و متوسطه (تا سال پنجم) را به ترتیب در دبستان عنصری و دبیرستان ایرانشهر در مرکز گرگان و سال ششم علوم طبیعی را در مشهد گذراند.

دکتر ابراهیمی در نوجوانی علاقه زیاد به ورزش داشت. به این جهت به ورزش های مختلفی چون وزنه برداری، کوهنوردی، دوچرخه سواری و ژیمناستیک روی آورد. به طوریکه از مربیان بنام آن دوره مرحوم عبدالحسین ملک در گرگان نقل شده است (طی سالهای ۱۳۲۶-۱۳۲۷) دکتر ابراهیمی از محدود علاقمندان

ورزش ژیمناستیک بودند که بصورت منظم تمرین های خود را تا سطح دانشجویی پیوسته پیگیری می کرد و حتی کاپ هایی را هم دریافت کرده اند.

دکتر ابراهیمی در سال ۱۳۳۴ وارد دانشگاه تبریز گردید. ایشان در دانشکده کشاورزی تبریز بترتیب مدارج کارشناسی و کارشناسی ارشد (پیوسته) خود را در رشته زراعت و اصلاح نباتات تکمیل نموده سپس در سال ۱۳۳۸ با رتبه عالی فارغ التحصیل گردید. پس از سپری شدن دوره کارشناسی ارشد، موفق به اخذ پذیرش جهت ادامه تحصیل به کشور فرانسه گردید و در اواسط سال ۱۳۳۹ راهی این کشور شد. ایشان با پذیرش از دانشگاه پاریس و انستیتو آگرونومیک، موفق شد تا طی یک دوره ۴ ساله در مقطع دکتری، رشته گیاه شناسی و بیماریهای گیاهی، در سال ۱۳۴۱ تحصیل خود را به پایان رساند و رساله دوره دکتری خود را با عنوان بیماریهای مهم گندم در ایران با راهنمایی استاد فرانسوی خود دفاع نمود.

ایشان پس از مراجعت به ایران بدلیل شرایط بد اقتصادی، حدود یکسال با شرکت سهامی دانه های روغنی بهشهر در تهران به عنوان کارشناس متخصص آفات و بیماری های پنبه مشغول فعالیت گردید. پس از آن در سال ۱۳۴۱ وارد دانشکده کشاورزی دانشگاه جندی شاپور اهواز شد و به عنوان عضو هیئت علمی گروه گیاه پزشکی بطور پیوسته خدمت نمود. ایشان مراتب علمی دانشگاهی را تا استاد تمام طی ۱۸ سال با علاقه و تلاش علمی پیوسته با تربیت نیروهای متخصص علمی در عرصه کشور سپری نمود. طی این مسیر علمی آزمایشگاه های مختلفی نظیر آزمایشگاه بیماری های گیاهی، گیاه شناسی و کلکسیون امراض نباتی را در بخش گیاه پزشکی بتدریج در کنار دیگر همکاران خود راه اندازی و تجهیز نمود. از همکاران ایشان در دانشگاه جندی شاپور اهواز جناب آقای دکتر واهه میناسیان است که با ارتباط صمیمی و نزدیکی که در همکاری های علمی وجود داشت، توانستند اولین اثر علمی مشترک خود را به اتفاق ایشان تحت عنوان لیست راهنمای بیماری های گیاهی قارچی خوزستان در سال ۱۳۵۱ از سری انتشارات دانشگاه جندی شاپور

اهواز به چاپ برسانند. از دیگر همکاران نزدیک آن سالها در گروه گیاه پزشکی به آقایان دکتر تیرگری، دکتر مصدق، دکتر حجت و دکتر کمالی می توان اشاره نمود.

دکتر ابراهیمی در سال ۱۳۴۷ برابر با ۱۹۶۸ میلادی موفق به دریافت بورس دولتی برای گذراندن یک دوره فرصت مطالعاتی عازم کشور آمریکا در دانشگاه آیوا در شهر ایمز گردید. طی این مدت توانست با دریافت بورس تحصیلی و بورس چهار هفته ای بنیاد بین المللی علمی آمریکا (National science foundation) دوره تحقیق خود را در این دانشگاه تمدید و تکمیل نماید. در این دوره به همراه استاد بخش بیماریهای گیاهی بنه ام دکتر مک ناب مقاله ای در ارتباط با بیماری مرگ درختان نارون در مجله فیتوپاتولوژی در سال ۱۹۷۲ میلادی به چاپ رساندند. در سفر علمی بعدی ایشان طی سال ۱۹۷۵-۷۶ میلادی در دانشگاه ویسکانسین واقع در شهر مدیسون آمریکا، توانست با همکاری دکتر ویلیامز روی ژنتیک یک گونه دانه روغنی و مقاومت آن به بیماری سفیدک داخلی در این کشور مطالعه نماید. ایشان در سال ۱۳۵۸ شمسی پس پیروزی از انقلاب اسلامی به دانشگاه مازندران منتقل گردید و تا دو سال در دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی ساری سپس به دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی گرگان (مدرسه عالی منابع طبیعی گرگان آن زمان) منتقل شد. دکتر ابراهیمی به همراه دیگر همکاران وقت خود از جمله افراد پیشگامی بودند که در توسعه و تأسیس دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی گرگان به دانشگاه تخصصی علوم کشاورزی و منابع طبیعی در کشور در سال ۱۳۵۹ فعالیت چشمگیری را داشتند، تا در دهه ۶۰ شمسی به این خواسته دیرینه مردم منطقه گرگان نایل گردیدند.

پس از انتقال به دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی گرگان با کوشش و تلاش پیوسته در زمینه آموزش و تحقیق اولین آزمایشگاه گیاه پزشکی را در سال ۱۳۵۸ در این شهر پایه گذاری کردند. ایشان به جهت سابقه

زیاد در دانشکده منابع طبیعی گرگان، مسئولیت تدریس دروس درخت - شناسی و بیماری های درختان جنگلی را به عهده گرفت.

از اولین مقاله های علمی و پژوهشی ایشان در مجله آفات و بیماریهای گیاهی در خصوص نحوه تشکیل کورمیوم روی مواد گیاهی تازه در خصوص مرحله غیرجنسی قارچ عامل بیماری مرگ نارون در سال ۱۳۵۰ (جلد: ۳۲، ۲۶-۳۰) به همراه یک همکار بنام دکتر مک ناب از دانشگاه آیوا در آمریکا بوده است. سومین دوره فرصت مطالعاتی دکتر ابراهیمی در سال ۱۳۶۵ شمسی برابر با ۱۹۸۶ میلادی با موافقت دانشگاه مازندران پس از انتقال به گرگان صورت گرفت. ایشان این دوره را در دانشگاه ایلینویز شهر اوربانا شامپاین شیگاگو در کشور آمریکا و در بخش بیماری های گیاهی با تأکید روی بیماری های درختان جنگلی بخصوص روی بیماری مرگ درختان نارون ایران (ملج و اوجا) با پروفسور فقید دکتر هیمی لایک مطالعه و بررسی خود را طی یکسال همراهی و کامل کردند. ثمره این تحقیق برای اولین بار آوردن بذر نارون های چینی جهت مقاوم سازی گونه های نارون و گسترش کشت آن در منطقه گرگان و جنگل آموزشی و پژوهشی دانشکده در شصت کلاته گرگان بوده است. اولین جزوه درسی بیماری های درختان جنگلی و سایه دار را ایشان به همراه یکی از همکاران خود، در سال ۱۳۶۴ به نگارش و چاپ در آوردند. در همین سالها به همراهی دکتر حشمت الله رحیمیان از بخش گیاه پزشکی دانشکده کشاورزی ساری لیستی از مجموعه قارچ های جدید برای استان مازندران تهیه و چاپ نمودند که بیش از ۵۰ جنس و گونه شناسایی شده جدید، را در آن گزارش نمودند. این آرایه ها در مجموعه راهنمای قارچ های ایران توسط دکتر جعفر ارشاد، استاد قارچ شناسی مؤسسه تحقیقات گیاه پزشکی، مورد توجه و رفرنس قرار گرفت.

پس از بازگشت از این دوره فرصت مطالعاتی، پیوسته در آموزش و پژوهش دانشجویان تا سال ۱۳۷۲ با مجتمع دانشگاهی کشاورزی و منابع طبیعی گرگان همکاری و فعالیت داشته، تا اینکه در این سال بنا بر درخواست خویش به درجه بازنشستگی پس از حدود ۳۰ سال کار علمی نایل گردید.

دکتر ابراهیمی در سال ۱۳۶۶ مسئولیت تأسیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرگان را به عهده گرفت و پس از بازنشستگی از محل خدمت اولیه خود باعث گردید تا با انگیزه نوینی در سمت عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد و به عنوان مؤسس و رئیس این دانشگاه بتواند ایده های نوین خود را طی مراحل مختلف در فضای علمی و زیبای این دانشگاه به اجرا گذارد. علاوه بر این، ایشان از جمله افراد بودند که در گروه اولیه تشکیل دهنده و مؤسس دانشگاه علوم پزشکی در کنار مردم شهر گرگان به همراه افراد نیکوکار و جلب نظر نامبردگان قدم های مثبت و خیری را برداشتند. دکتر ابراهیمی در بیش از ۴۰ سال فعالیت های علمی خود از دانشگاه شهید چمران اهواز تا دانشگاه گرگان دانشجویان بسیار و بنامی را پرورش داده است که می توان به برخی از شاگردان ایشان مانند دکتر عزیزالله علیزاده، استاد سابق دانشگاه شهید چمران اهواز و دکتر سید علی الهی نیا استاد دانشگاه گیلان و دکتر کامران رهنما دانشیار دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان اشاره نمود.

از آثار و تألیفات دکتر ابراهیمی، نگارش اولیه فرهنگ واژه نامه مصور بیماری های گیاهی در ایران در سال ۱۳۵۲ است که توسط دانشگاه جندی شاپور اهواز چاپ گردید. با توجه به علاقه و تدریس درس گیاه شناسی پس از ۳۰ سال، اولین فرهنگ مصور گیاه شناسی را به بیانی زیبا و شیوا تحت عنوان طبقه بندی مصور گیاهان مهم ایران به همراهی یکی از دانشجویان سابق و عضو فعلی هیئت علمی دانشگاه آزاد قائم شهر (سرکار خانم مهندس منیژه خوشمو) در سال ۱۳۹۱ به چاپ رساند. آخرین کتاب ایشان به تجزیه لغات و معنای علمی واژه های جنس و گونه گیاهان و قارچ ها جهت کمک به یادگیری بهتر دانشجویان از

طریق درک مفاهیم در سال ۱۳۹۱ تحت عنوان فرهنگ علوم گیاهی از انتشارات دانش نگار - تهران چاپ گردید.

دکتر ابراهیمی طی سالهای ۱۳۵۱-۱۳۵۵ به مدت چهار سال از اعضای هیئت تحریریه مجله بیماریهای گیاهی ایران وابسته به انجمن بیماری شناسی گیاهی بوده است (جلد ۸ الی ۱۲). ایشان بیش از ۳۰ سال عضو انجمن بیماری شناسی گیاهی ایران بوده اند. همچنین ایشان عضو جامعه بیماری شناسان گیاهی آمریکا بوده اند که حدود بیش از بیست سال این عضویت همراه با دریافت دو ژورنال علمی بیماری های گیاهی انجام گرفت.

دکتر ابراهیمی در اولین جشنواره شهروند ماندگار گرگان در ۲۶ آذر سال ۱۳۸۷ از سوی شهرداری و شورای اسلامی شهر گرگان به عنوان یکی از نه شهروند ماندگار مورد تقدیر قرار گرفتند. در ادامه تقدیرات و سپاسگزاری از این چهره فرهیخته، دکتر حمید میرزاده، رئیس کل دانشگاههای آزاد کشور در هنگام بازدید از دانشگاه آزاد واحد گرگان و افتتاح بزرگترین تالار همایش و آمفی تئاتر دانشگاه در این استان این تالار بنابر خدمات شایسته ایشان بنام دکتر عبدالقیوم ابراهیمی ثبت و مزین گردید.

در همایش ملی دیگری که در بهمن ۱۳۹۴ در تهران و با حضور و از سوی آیت الله اکبر هاشمی رفسنجانی، ریاست عالی و رئیس هیئت امناء و هیئت مؤسس و بنیانگذاران دانشگاه آزاد و با حضور شخصیت های دانشگاهی و علمی کشور برگزار شد، بار دیگر از خدمات دکتر ابراهیمی به عنوان یکی از ۱۰ نفری که در کل کشور بیشترین توفیق را در گسترش کمی و کیفی دانشگاه آزاد اسلامی داشته اند با اهدای لوح و نشان تجلیل و تقدیر شد.

دکتر عبدالقیوم ابراهیمی بسیار خانواده دوست و با علاقه فراوان برای جمع خانوادگی احترام خاصی همواره قائل بوده و است. ایشان همواره با بستگان بزرگ و کوچک خویش بسیار مهربان و با تواضع و حوصله مراوده دارد. ایشان در آستانه ۸۶ سال زندگی، پس از ۵۳ سال زندگی مشترک و همراهی، همسر

وفادار و مهربان (بانو منیژه بردبار) خود را که از معلمین دبستان و چهره سرشناس فرهنگی و بازنشسته بودند، طی یک بیماری طولانی در بعد از ظهر چهارشنبه اول اردیبهشت ماه ۱۳۹۵ از دست دادند. دکتر ابراهیمی دو فرزند پسر و دختر به نام های حامی و هاله دارند که هر یک از پزشکان متخصص و تحصیل کرده ای هستند و در کشور آمریکا کار و زندگی می کنند. امید است زندگی این چهره علمی و فرهنگی الگوی جوانان و آیندگان کشور عزیز من قرار گیرد.